

Enheten för samhällsplanering
Emma Franzén

Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg

Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse för Värmdö kommun

I Värmdö kommun pågår en översyn av stadens översiktsplan och dess aktualitet. Som en del i detta arbete har kommunen begärt en sammanfattande redogörelse av Länsstyrelsen.

Värmdö kommuns översiktsplan antogs 11 december 2011. Till översiktsplanen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat den 10 oktober 2011.

I enlighet med 3 kap. 28 § plan- och bygglagen (PBL) redovisar Länsstyrelsen nedan sina synpunkter i fråga om sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen gör bedömningen att de statliga och mellankommunala intressen, som Länsstyrelsen har ett särskilt ansvar för enligt 3 kap. 16 § PBL, inte har sådan karaktär att de kräver en omarbetning av den kommunomfattande översiktsplanen. Översiktsplanen bör även fortsättningsvis kunna utgöra stöd för planläggning och tillståndsgivning.

Länsstyrelsen noterar samtidigt att nya frågor har aktualiserats sedan översiktsplanen antogs 2011, vilka har betydelse för bebyggelseutvecklingen och för beslut om mark- och vattenanvändning. Den kraftiga befolkningsökningen i länet med prognoser som visar på en fortsatt ökning av invånarantalet medför också nya krav på planeringen i kommunerna.

Länsstyrelsens granskningsyttrande

Nedan presenteras hur förändrade förutsättningar förhåller sig till Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet för gällande översiktsplan.

Kulturmiljövård

Sedan Länsstyrelsens granskningsyttrande och antagande av översiktsplanen har flertalet detaljplaner och bebyggelseprojekts påbörjats och genomförts i Gustavsberg. Värmdö kommun har också tagit fram ett nytt kulturmiljöprogram. Programmet innehåller en kommunhistorik och förklarande texter för varje kulturmiljö och inrymmer även förhållningssätt och angivna riktlinjer för skydd. Länsstyrelsen ser mycket positivt på kulturmiljöprogrammets övergripande inriktning för den fysiska planeringen, och särskilt då för Gustavsberg. Länsstyrelsen vill dock särskilt lyfta hanteringen av samhällets värdefulla bebyggelse från den funktionalistiska eran. Här tillhör även den spatiösa stadsplanestrukturen kulturvärdesbilden som behöver beaktas vid

Datum
2016-05-02

Beteckning
4013-9037-2016

förtätningssituationer. Länsstyrelsens synpunkter i detaljplaneringen avseende riksintresse kulturmiljö för Gustavsberg ger vidare vägledning.

Länsstyrelsen har även påbörjat en översyn av kulturmiljövårdens riksintressen. Under de närmaste fem åren kommer de flesta av länets riksintressen för kulturmiljövården inventeras och analyseras på nytt. Värdetexter, urval och avgränsningar kommer att ses över. Målet är att nya kunskapsunderlag ska finnas framtagna för samtliga områden i länet och att de utpekade riksintressena ska vara aktualiserade med förnyade beslut från Riksantikvarieämbetet där så krävs. Aktualiseringen ska ske i dialog med länets kommuner. Syftet är att skapa en ökad förutsägbarhet och tydlighet i frågor som rör planering och byggande i länet.

Sjöfart – farleder

Gällande Horstensleden så planerar Sjöfartsverket en åtgärdsvalstudie för farlederna in till Stockholm. Länsstyrelsen avvaktar resultatet av denna.

Vägrafik

Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet är tillgodosedda i den antagna planen. Trafikverket ser regelbundet över sitt beslut om vilka anläggningar verket bedömer vara av riksintresse för kommunikationer. Trafikverkets senaste beslut är från februari 2013. Trafikverket avvaktar utgången av riksintresseutredningen inför uppdaterat beslut om utpekande av riksintressen för kommunikationer.

Totalförsvaret

Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet är tillgodosedda i den antagna planen. Länsstyrelsen vill dock särskilt lyfta vikten av tidigt samråd med Försvarsmakten vid planering och lagivning på Sandön, som berörs av riksintresse för totalförsvaret.

Försvaret har sedan antagande av översiktsplanen den 31 mars 2015 fattat beslut om förnyad redovisning av riksintressena. Inga nya, öppet redovisade riksintressen har tillkommit i Stockholms län. Försvarsmaktens beslut om riksintressen omfattar en katalog med kartor och värdebeskrivningar för riksintresseområden som finns tillgänglig på Försvarsmaktens webbplats.

Länsstyrelsen avser även att i samverkan med Försvarsmakten göra en översyn av förordnanden enligt 11 kap. 12 § PBL i länet.

Samlade natur- och kulturvärden i kust- och skärgårdsområdet

Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet gällande tydlighet kvarstår delvis. Översiktsplanen anger att bestämmelserna inte innebär restriktioner mot utveckling av befintliga bebyggelsemiljöer i Värmdö skärgård. Enligt bestämmelserna i 4 kap. 1, 2 och 4 §§ miljöbalken utgör dock bestämmelserna inget hinder för utveckling av befintliga tätorter i kustområdet och skärgården.

Vägrafikbullen

Förutsättningarna sedan Länsstyrelsens granskningsyttrande har förändrats. Den 2 januari 2015 skedde ändringar i miljöbalken och plan- och bygglagen för att skapa

Datum
2016-05-02

Beteckning
4013-9037-2016

förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande i bullerutsatta områden utan att riskera påverkan på människors hälsa. I april 2015 beslutade regeringen också om en förordning som innehåller nya riktvärden för utomhusbuller. Förordningen, som trädde i kraft den 1 juni 2015, innehåller riktvärden för utomhusbuller från spår-, väg- och flygtrafik vid bostadsbyggnader.

Markföroreningar

Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet är tillgodosedda i den antagna planen.

Bebyggelse vid miljöstörande verksamheter

Synpunkter om hänsynstagande vid efterföljande planering kvarstår.

Nya förhållanden som särskilt behöver uppmärksammas

Nedan redovisas kortfattat statliga och mellankommunala frågor som berör Värmdö kommun och som är nya sedan gällande översiktsplan antogs. De statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet och för kommunens översiktsplanering, redovisas mer utförligt i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering*. Den senaste versionen av sammanställningen är daterad 12 april 2016, och finns tillgänglig på Länsstyrelsens webbplats.

Riksintressen

- Det pågår en översyn av riksintressena för friluftslivet. Länsstyrelsen har lämnat ett förslag till vilka områden i länet som framöver ska utgöra riksintresse för friluftslivet. Uppdraget har redovisats till Naturvårdsverket i april 2014. För Värmdö kommun innebär förslaget inget nytt område, men förslag till korrigering i gränsdragningen för befintliga områden inom kommunen. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten avser att uppdatera avgränsningar och värdebeskrivningar för de områden som berör Värmdö kommun under hösten 2016.
- Status kring projektet Stockholm ström och de delar som berör Värmdö kommun framgår på Stockholms ströms webbplats, www.stockholmsstrom.net.

Mellankommunala frågor

- Tillväxt- och regionplanenämnden har godkänt det program som ska ligga till grund för arbetet med att ta fram nästa regionala utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2050. Den nya planen är på många sätt en uppdatering och utveckling av den nuvarande planen, RUFS 2010. Samråd pågår mellan april och september 2016.
- En regional cykelplan, som pekar ut stråk för arbetspendling med cykel, redovisades i februari 2014 av Trafikverket, Landstinget och Länsstyrelsen. I oktober 2015 presenteras det allra första cykelbokslutet, en årlig uppföljning av cykelplanen och den utbyggnad av regionala cykelvägar som krävs.

Datum
2016-05-02

Beteckning
4013-9037-2016

- Länsplanen för transportinfrastruktur i Stockholms län 2014-2025 fastställdes våren 2014. Under hösten 2016 kommer Länsstyrelsen att få direktiv om att påbörja åtgärdsplaneringen för en ny länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029.

Hälsa, säkerhet och riskfrågor

- Länsstyrelsen har 2015 låtit SMHI ta fram en regional klimatanalys för Stockholms län.
- Länsstyrelsen har tittat på områden som riskerar att drabbas av översvämning vid kraftigt regn eller så kallat skyfall. Som en del i detta arbete har Länsstyrelsen tagit fram en lågpunktskarta som visar de potentiellt instängda områdena i terrängen, och som vid skyfall riskerar att översvämmas. Karteringen har inte tagit hänsyn till infiltration eller dagvattensystemets kapacitet.
- Länsstyrelsen tagit fram nya rekommendationer kring lägsta grundläggningsnivå längs med länets Östersjökust. Ny bebyggelse och samhällsfunktioner av betydande vikt längs länets Östersjökust behöver placeras ovanför nivån 2,7 meter räknat i höjdsystem RH2000. Om ny bebyggelse placeras under rekommenderad nivå behöver kommunen visa att exploateringen inte blir olämplig. Bedömningsgrunderna för rekommendationerna utgår från SMHI:s regionala klimatsammanställning för Stockholms län 2010.

Övriga frågor

- Den 15 juli 2015 trädde havsplaneringsförordningen (2015:400) i kraft. I förordningen anges bl. a. indelningen av havsplanområdena, vad en havsplan ska innehålla och ansvarsfördelningen. För att ge kommunerna bättre förutsättningar att följa och lämna synpunkter på förslag i den statliga planeringen kan kommuner få bidrag för att stödja och förstärka förberedelser och genomförande av översiktsplanering inom det havsområde där statens och kommunens planeringsområde sammanfaller. Bidraget har namnet KOMPIS och söks från Länsstyrelsen. Länsstyrelsen ser gärna att bidraget söks för tvåårsperioden 2016-2017 och ansökningar ska lämnas in senast fredagen den 20 maj 2016.
- Boverket har tillsammans med Movium vid Sveriges lantbruksuniversitet tagit fram en vägledning för planering, utformning och förvaltning av barns och ungas utemiljö med särskilt fokus på skolgårdar och förskolegårdar. Boverket har även tagit fram allmänna råd till 8 kap. 9 § andra stycket samt 10-11 §§ PBL (BFS 2015:1 FRI).
- En reviderad kulturmiljölag (1988:950) trädde i kraft den 1 januari 2014. En av den nya lagens viktigaste förändringar gäller fornlämningar. Från 2014 finns också nya nationella kulturmiljömål.
- Ändringar i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar trädde ikraft den 1 januari 2014.

Datum
2016-05-02

Beteckning
4013-9037-2016

Formalia kring ställningstagandet till översiktsplanens aktualitet

Det bör uppmärksammas att ställningstagandet begränsas till frågan om översiktsplanens aktualitet i förhållande till de krav som ställs i 3 kap. 5 § PBL. Det vill säga i vilken utsträckning planens intentioner fortfarande är aktuella med hänsyn till nya förutsättningar. Innehållet i planen kan inte ändras genom beslutet. Fullmäktiges ställningstagande innebär således ingen revidering av översiktsplanen eller delar av den. Om kommunfullmäktige finner att översiktsplanen är inaktuell, är det naturligt att kommunen tar ställning till att inleda en översyn av planen, eller delar av den. Uttalanden från kommunfullmäktige och Länsstyrelsen i samband med aktualitetsprövningen är ändå av betydelse. Dessa kan vara värdefulla i samband med den översiktliga planering som kontinuerligt sker i en kommun. Det kan vara värdefullt att som beslutsunderlag ställa samman dem i en separat handling som hålls tillgänglig tillsammans med den gällande översiktsplanen.

Efter att aktualitetsprövningen är genomförd ska kommunfullmäktiges beslut enligt 7 § plan- och byggförordningen (2011:338) skickas till Boverket och Länsstyrelsen samt till Landstinget såsom regionplaneorgan.

I slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit samhällsbyggnadsdirektör Patrik Åhnberg, beslutande och översiktsplanerare Emma Franzén, föredragande.

Patrik Åhnberg

Emma Franzén

Sändlista (för kännedom)

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen, SLL

